

Tájékoztató a 2015-től induló termeléshez kötött támogatásokról

A 2015-től érvényes Közös Agrárpolitikában (KAP) megjelenő számos újdonság között meghatározó és Magyarország számára kiemelt jelentőségű a tagállami mozgásktér keretében kialakítható termeléshez kötött támogatások rendszere. Fontos hangsúlyozni, hogy az agrárium fejlődése érdekében a rendelkezésre álló termeléshez kötött támogatási keret teljes kihasználást kívántuk megvalósítani. Erre tekintettel kezdte meg az Földművelésügyi Minisztérium az idei év során a termeléshez kötött támogatások konstrukciójára vonatkozó tervezési munkánkat, mely során a hazai érdekképviselői szervezetek részéről érkező észrevételeket és szakmai ismeretek is felhasználtuk.

A 2013. december 17-én kelt 1307/2013/EU számú rendelet alapján 2014. augusztus 1-ig kellett bejelenteni a termeléshez kötött jogcímek sajátosságait az Európai Bizottságnak. Az egyes ágazatok korábbi termeléshez kötött vagy attól elválasztott támogatásait figyelembe véve, az eddigi transzferek által kifejtett ágazati hatások megőrzése és továbbfejlesztése, valamint a Kormány és a Földművelésügyi Minisztérium társadalom- és szakpolitikai, illetve gazdasági célkitűzéseire tekintettel az alábbi ágazatok részesülnek 2015-től termeléshez kötött támogatásban:

- húshasznú anyatehén
- hízott bika
- tejhasznú tehén
- juh
- rizs
- cukorrépa
- zöldségnövények
- ipari zöldségek
- gyümölcsültetvények és bogyósok
- fehérje növények
 - szemes növények
 - szálás növények

A nevezett ágazatokon és azok forráselosztásán kívül, az uniós rendelet előírja az EU-s bejelentés egyéb paramétereit is. Ennek keretében szükséges volt megadni a termeléshez kötött jogcímek igénybevételének feltételeit. A bejelentésben rögzítésre kerültek a termeléshez kötött támogatásban részesítendő ágazatok, a támogatások jogosultsági kritériumai, illetve az egyes borítékokhoz tartozó keretösszegek, a becsült fajlagos támogatási összegekkel kiegészítve. **Fontos hangsúlyozni, hogy a keretösszegek a 1307/2013/EU rendelet II. mellékletében megállapított nemzeti felső összeghatároknak megfelelően, a fajlagos értékek az aktuális forint/euró árfolyam, illetve a bejelentkezett területnagyság és állatlétszám függvényében alakulnak.**

Az egyes ágazatok esetében megjelenő jogosultsági kritériumokat az alábbiakban soroljuk fel. **Az Európai Bizottság véleményezési és jóváhagyási eljárásának lezárultáig az alábbi feltételek csak tájékoztató jellegűek, az Európai Bizottság észrevételei alapján a később megjelenő nemzeti jogszabályok publikálásáig még változhatnak.**

Állattenyésztést érintő támogatások

Húshasznú anyatehén

1. Az anyatehentartás termeléshez kötött támogatás állategyedenként, naptári évenként és mezőgazdasági termelőnként egy alkalommal kerül megállapításra;
2. nőivarú, házasított szarvasmarhaféle, amelynek kora legalább 8 hónap;
3. húshasznú vagy kettős hasznosítású típusba sorolható állat, amelyik olyan állományhoz tartozik, amelyben jellemzően hústermelés céljából nevelnek borjakat;
4. a támogatás a támogatási kérelem benyújtásának napján a tenyészetben lévő olyan anyatehén után igényelhető, amely nem tartozik a 73/2009/EK tanácsi rendeletnek az ugyanezen rendelet IV. és V. címében a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek tekintetében történő alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2009. október 29-i 1121/2009/EK bizottsági rendelet IV. mellékletében felsorolt fajtákhoz és a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti nyilvántartásban 99-es kódon „egyéb tejhasznú”, 88-as kódon Brown Swiss, 03-as kódon Borzderes vagy 15-ös kódon Kosztromai fajtaival bejelentett fajta-hoz;
5. a tenyészet igazoltan gümőkór-, brucellózis- és leukózismentes; Ha a kérelem benyújtásakor a mentesség nem áll fenn, a támogatási kérelem vis maior kérelem benyújtásával sem fogadható el;
6. a támogatható minimális állatlétszám 1 egyed, amelyek az ENAR nyilvántartásban szerepeltek;
7. a támogatás további feltétele az anyatehén fajtájának az ENAR nyilvántartásba való bejelentése a Szarvasmarha ENAR rendeletben meghatározott útmutató szerinti fajtakóddal legkésőbb a támogatási kérelem benyújtásáig;
8. a mezőgazdasági termelőnek a támogatásra bejelentett állatokra vonatkozóan hat hónapos birtokon tartási kötelezettséget kell vállalnia, amely a támogatási kérelem benyújtásának napját követő naptól kezdődően folyamatosan áll fenn;
9. a tartási kötelezettség teljesítésének kell tekinteni, ha a mezőgazdasági termelő a tartási kötelezettség alatt álló állatnak az állatorvos által igazoltan kényszervágott vagy elhullott, valamint a tenyésztési selejtnek minősülő egyednek az ENAR nyilvántartás alapján igazoltan vágásra történő selejtezését – a kieséstől számított hatvan napon belül – a támogatási kérelem benyújtásának napjától megfelelő egyeddel, saját költségére pótolja;
10. az állattenyésztésről szóló törvény szerinti szakszerű apahasználat megléte;
11. a támogatásra bejelentett tenyészetében jellemzően hústermelés céljára tartanak borjakat és a kérelmezett állatok legalább 30%-ának van ellése a támogatási év során, valamint a kérelmezett állattól a támogatási év során született borjak a születést követően legalább egy hónapon keresztül az anyjukkal azonos tenyészetben található (3 egyed alatti állatlétszám esetén nem alkalmazandó);
12. a támogatás alapjául szolgáló állatok esetén az üszők aránya a birtokon tartás teljes ideje alatt legfeljebb 40% (3 egyed alatti állatlétszám esetén nem alkalmazandó);
13. termeléshez kötött tejtámogatásban részesülő egyedek nem támogathatóak.

Hízottbika

1. Szarvasmarha vagy bivaly fajú, hím ivarú 9 hónapos, vagy annál idősebb egyed;
2. a támogatásra vonatkozó időszakban (január 1. és december 31.) vágóhídon levágásra került, vagy élő állatként Európai Unión kívüli, harmadik országba exportra került vagy másik európai uniós tagállamba szállították;
3. az egyedek az ENAR-ban szerepeltek;
4. levágás vagy exportálás előtt legalább 2 hónapig a kérelmező tenyészetében voltak;
5. a támogatható minimális állatlétszám 1 egyed;
6. más EU tagállamban korábban termeléshez kötött támogatásban részesült egyedek nem támogathatóak.

Tejelő tehén

1. A TIR/ENAR nyilvántartása alapján 24 hónapnál idősebb, legalább egyszer ellett nőivarú szarvasmarha egyedek;
2. a tejelő tehén után járó támogatás igénylése esetén ugyanarra a tehenre nem igényeltek anyatehén támogatást;
3. a termelőnek tejtermelési kötelezettsége van;
4. minimális támogatható egyed: 1;
5. a tenyészet igazoltan gümőkór-, brucellózis- és leukózismentes;
6. a tehenek a NÉBIH hivatalos tejtermelés ellenőrzése alatt állnak vagy fajtatiszta tejelő tehenek vagy megfelelnek az 52/2010. (IV. 30.) a kistermelői élelmiszer-termelés, -előállítás és -értékesítés feltételeiről szóló FVM rendeletben foglaltaknak.

Anyajuh

1. Támogatott egyed legalább egy éves vagy egyszer ellett anyaállat;
2. minimális létszám: 1 egyed;
3. ENAR nyilvántartás;
4. 100 nap birtokon tartás, támogatási kérelem benyújtását követően kezdődik;
5. az állattenyésztésről szóló törvény szerinti szakszerű apahasználat megléte.

Növénytermesztést érintő támogatások

Általános feltételek valamennyi ágazat esetében:

1. Minimum 1 ha SAPS jogosult terület (a 1307/2013 EU rendelet 11. a támogatások csökkentéséről szóló cikke hatálya alá eső területeken is jogosult);
2. az adott gazdasági évben az adott növényre vonatkozóan bejelentett művelés.

Rizs

1. Rizs hasznosítási ágként művelt földterületen 1006 10 KN kód alá tartozó rizst termesztése;
2. rizs vetésének legkésőbb május 31-éig befejezése;
3. az állomány megőrzése legalább a virágzás kezdetéig.

Cukor

1. Direkt vagy integrátoron keresztül szállítói szerződés a cukorgyárral;
2. a megtermelt kvótarépa (2017 után cukorrépa) értékesítése.

Zöldség-gyümölcs (három alboríték kerül kialakításra).

Zöldségnövények

1. meghatározott hektáronkénti minimális szaporítóanyag (vetőmag, palánta, dugvány, vagy hagyma);
2. a minimális szaporítóanyag mennyiségét kitevő certifikált vetőmag használata;
3. szaporítóanyag beszerzés esetén, annak igazolása;
4. egy parcellán belül több fajta termesztendő egyidejűleg, üvegházban és fólia alatt termesztendő növények is jogosultak a támogatásra;
5. a termeléshez kötött zöldségnövény támogatásra való jogosultság feltétele, hogy minimum 0,3 hektárontörténjen e növények termesztése.

A kategóriába tartozó növényeket, valamint az előírt növényfajok specifikus feltételeinek értékeit a következő táblázat tartalmazza.

1. táblázat: A termeléshez kötött támogatásban részesülő zöldségnövények megnevezése, minimális hektáronkénti vetőmag, illetve palánta, hagyma, dugvány értékei

Hasznosítási kód	Zöldségnövények megnevezése	Min. vetőmag db/ha	Min. palánta, hagyma, dugvány db/ha
GYU01	Dinnye	2.500	2.300
GYU03	Tökre oltott dinnye	2.500	2.300
ZOL01	Karfiol	40.000	35.000
ZOL02	Brokkoli	40.000	35.000
ZOL03	Bimbóskel	35.000	30.000
ZOL04	Fejes káposzta	30.000	27.000
ZOL05	Kelkáposzta	30.000	27.000
ZOL06	Karalábé	50.000	45.000
ZOL07	Kínai kel	56.500	50.000
ZOL08	Zeller	72.000	60.000
ZOL09	Póréhagyma	72.000	60.000
ZOL10	Fejes saláta	56.500	50.000
ZOL11	Endívia	56.500	50.000
ZOL14	Spárga	17.000	15.000
ZOL16	Petrezselyem	800.000	-
ZOL17	Rebarbara	12.000	10.000
ZOL18	Édeskömény	5.000.000	-
ZOL22	Paradicsom	38.500	35.000

Hasznosítási kód	Zöldségnövények megnevezése	Min. vetőmag db/ha	Min. palánta, hagyma, dugvány db/ha
ZOL23	Uborka	38.500	35.000
ZOL24	Tojásgyümölcs	38.500	35.000
ZOL25	Tök	5.500	5.000
ZOL26	Cukkini	30.000	25.000
ZOL27	Paprika	48.000	44.000
ZOL28	Sárgarépa	800.000	-
ZOL29	Fokhagyma	-	200.000
ZOL30	Vöröshagyma	800.000	600.000
ZOL31	Lilahagyma	800.000	-
ZOL32	Cékla	500.000	-
ZOL33	Feketegyökér	800.000	-
ZOL34	Metéőhagyma	1.000.000	-
ZOL35	Retek	200.000	-
ZOL36	Torma	-	25.000
ZOL45	Pasztinák	800.000	-
AGF01	Fűszerpaprika	50.000	44.000

Ipari zöldségek

1. meghatározott hektáronkénti minimális vetőmagmennyiség (unit);
2. a minimális vetőmagmennyiséget kitevő certifikált vetőmag használata;
3. vetőmag beszerzés esetén, annak igazolása;
4. az állomány megőrzése legalább a virágzás kezdetéig.

A kategóriába tartozó növényeket, valamint az előirt növényfajok specifikus feltételeinek értékeit a következő táblázat tartalmazza.

2. táblázat: A termeléshez kötött támogatásban részesülő ipari zöldségnövények megnevezése, minimális hektáronkénti vetőmag értékei

Hasznosítási kód	Zöldségnövények megnevezése	Min. vetőmag unit/ha
ZOL12	Sóska	20
ZOL13	Spenót	20
ZOL37	Zöldborsó	10
ZOL40	Szárazbab	2,5
ZOL41	Zöldbab	2,5
ZOL42	Pattogatni való kukorica	0,6
ZOL43	Csemegekukorica	0,6

Gyümölcstevények és bogyósok

1. A termeléshez kötött gyümölcstámogatásra való jogosultság feltétele, hogy minimum 0,3 hektáron történjen e növények termesztése;

2. alapfeltétel: hektáronkénti tőszám;
3. a három következő követelményből valamely kettő teljesítése:
 - a. életkor;
 - b. fix, telepített öntözés megléte;
 - c. ültetvény esetében 85%-os tőszámbéállottság.

A kategóriába tartozó növényeket, valamint az előírt növényfajok specifikus feltételeinek értékeit a következő táblázat tartalmazza.

3. táblázat: A termeléshez kötött támogatásban részesülő gyümölcsültetvények és bogyósok megnevezése, minimális hektáronkénti tőszámának és az ültetvény maximális életkorának értéke

Hasznosítási kód	Gyümölcsültetvények és bogyósok megnevezése	Min. tő/ha	Max. életkor
GYU02	Földieper (szamóca)	40.000	3 év
GYU09	Piros ribiszke	3.000	10 év
GYU10	Egyéb ribiszke	3.000	10 év
GYU12	Piros ribiszke törzsos oltvány	3.000	10 év
GYU04	Málna	5.000	10 év
GYU05	Piszke	3.000	10 év
GYU13	Piszke törzsos oltvány	3.000	10 év
GYU06	Szeder	1.500	10 év
GYU14	Tüske nélküli szeder	1.500	10 év
GYU07	Yosta (rikö)	3.000	10 év
GYU11	Homoktövis	800	15 év
GYU08	Termesztett bodza	500	15 év
ULT01	Alma	400	20 év
ULT15	Körte	400	20 év
ULT18	Birs	400	20 év
ULT03	Őszibarack	400	20 év
ULT04	Sárgabarack	300	20 év
ULT16	Meggy	400	20 év
ULT17	Cseresznye	280	20 év
ULT06	Szilva	400	20 év
ULT07	Naspolya	400	20 év
ULT08	Dió	100	50 év
ULT09	Mogyoró	400	20 év
ULT10	Mandula	400	20 év
ULT11	Szelídgesztenye	100	20 év

Fehérje növények (két alboríték kerül kialakításra).

Szemes növények

1. Certifikált vetőmag;
2. minimális hozam: szója, lóbab, csillagfürt 1t/ha, borsó 2t/ha;
3. gazdálkodási napló vezetése.

Szálás növények

1. Certifikált vetőmag (nemcsak fajta, hanem faj esetében is);
2. meghatározott támogatásban részesíthető növények¹;
3. keverékben min 51%-os pillangós arány, ezt a keverékarány igazolni kell;
4. két- vagy többéves kultúrák esetében (az őszi telepítésű kultúrák kivételével) elsőben egyszer, a további években legalább kétszeri kaszálást végezni; ha a támogatási év kezdetekor az állomány többévesnek minősül, akkor mint álló kultúra alkalmazható rá a legalább kétszeri kaszálás előírása;
5. az állomány megőrzése legalább a virágzás kezdetéig;
6. gazdálkodási napló vezetése.

A Kormány döntése alapján – az uniós szabályozás adta lehetőséggel élve – Magyarország kihasználta a vidékfejlesztési források maximális, 15%-os átcsoportosítási lehetőségét. Ennek következtében évente közel 74 millió, a teljes időszak alatt közel 444 millió euróval több forrás biztosított a közvetlen támogatásokra. Az intézkedés alapján az alábbi keretösszegek állnak majd az ágazatok rendelkezésére.

4. Táblázat: A termeléshez kötött támogatási jogcímek keretösszegének alakulása (millió euróban, 2015-2020)

Ágazat megnevezése	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015-2020
Húshasznú anyatehén	35,00	34,97	34,93	34,93	34,93	34,92	209,68
Hízottbika	4,50	4,50	4,49	4,49	4,49	4,49	26,96
Tejhasznú tehén	69,00	68,93	68,87	68,86	68,85	68,85	413,36
Anyajuh	22,00	21,98	21,96	21,96	21,95	21,95	131,80
Cukorrépa	8,00	7,99	7,98	7,98	7,98	7,98	47,93
Rizs	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	11,98
Z-Gy: Gyümölcsültetvények és bogysok	16,50	16,48	16,47	16,47	16,47	16,46	98,85
Z-Gy: Zöldségnövények	8,00	7,99	7,98	7,98	7,98	7,98	47,93
Z-Gy: Ipari zöldségek	9,96	9,95	9,94	9,94	9,94	9,94	59,67
Zöldség-gyümölcs összesen	34,46	34,43	34,39	34,39	34,39	34,38	206,44

¹ lucerna, komlós lucerna, sárkerep lucerna, tarkavirágú lucerna, füves lucerna és füves here, bíborhere, fehérhere, korcs here, Legány féle keverék, vöröshere, alexandriai here, borsós kukoricacsalamádé, borsós napraforgócsalamádé, szarvaskerep, takarmánybaltacím, valamint vetőmag célra bíborhere, takarmánylucerna, takarmánybaltacím, vörös here

Ágazat megnevezése	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015-2020
Fehérjenövény - Szemes	13,46	13,45	13,43	13,43	13,43	13,43	80,63
Fehérjenövény - Szálas	13,46	13,45	13,43	13,43	13,43	13,43	80,63
Fehérjenövény összesen	26,92	26,89	26,86	26,86	26,86	26,86	161,25
15% - os keret összesen	201,88	201,68	201,49	201,47	201,45	201,43	1 209,39

A kerethez kapcsolódóan a becsült fajlagos támogatási összegek bejelentésére is sor került. **A fajlagos támogatási összegek** vonatkozásában szükséges hangsúlyozni, hogy annak értéke minden évben, az 4. táblázatban bemutatott költségvetési változás függvényében valamint **évente a termeléshez kötött támogatásra bejelentkezett termelők jogosult területének/állatainak mértékétől függően változni fog**. Referencia év nem lesz meghatározva. Így abban az esetben, ha az előzetesen becsülnél több támogatásra jogosult terület/állat alapján jelentkeznek be a termelők a kifizethető támogatási összeg csökkenni fog, amennyiben többen, a kifizethető támogatási összeg növekedésére kell számítani.

5. Táblázat: A termeléshez kötött támogatási jogcímek becsült fajlagos összegei

Ágazat megnevezése	Becsült terület/állatlétszám (hektár, db)	2015. évi becsült fajlagos támogatás
Húshasznú anyatehén	162 000	216,0 euró/egyed
Hízottbika	48 000	93,8 euró/egyed
Tejhasznú tehén	195 000	353,8 euró/egyed
Anyajuh	890 000	24,7 euró/egyed
Anyakecske	16 000	16,7 euró/egyed
Cukorrépa	19 000	421,1 euró/hektár
		8,4 euró/répa-tonna (átlag 50t/ha)
Rizs	2 900	689,7 euró/hektár
Z-Gy: Gyümölcsültetvények és bogyósok	25 000	660,0 euró/hektár
Z-Gy: Zöldség-növények	20 000	400,0 euró/hektár
Z-Gy: Ipari zöldségek	50 000	199,2 euró/hektár
Fehérjenövény - Szemes	67 000	200,9 euró/hektár
Fehérjenövény - Szálas	207 000	65,0 euró/hektár